

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
-------------	---

Część I

STRUKTURA SYSTEMU REAGOWANIA KRYZYSOWEGO UNII EUROPEJSKIEJ

Rozdział I, *Jarosław Gryz*

Reagowanie kryzysowe w Unii Europejskiej	23
1. Pojęcie reagowania kryzysowego	23
2. Charakter reagowania kryzysowego	31
3. Istota reagowania kryzysowego	43
4. Wnioski końcowe	52

Rozdział II, *Jarosław Gryz*

Instytucje i instrumenty reagowania kryzysowego Unii Europejskiej w ramach I filaru	54
1. Instytucje reagowania kryzysowego	55
1.1. Centrum Monitoringu i Informacji	60
1.2. Dyrekcja Generalna ds. Pomocy Humanitarnej	61
1.3. Jednostka ds. Zapobiegania Konfliktom i Zarządzania Kryzysowego	65
1.4. Biuro Współpracy EuropeAid	66
1.5. Jednostka Ochrony Cywilnej	66
2. Instrumenty reagowania kryzysowego	67
2.1. Mechanizm Szybkiego Reagowania	67
2.2. Instrument na rzecz Stabilności	69
2.3. Mechanizm Ochrony Cywilnej	75
2.4. Instrument Finansowy Ochrony Ludności	81
3. Wnioski końcowe	85

Rozdział III, *Jerzy Gryz*

Instytucje i instrumenty reagowania kryzysowego Unii Europejskiej w ramach II filaru	86
1. Decydowanie polityczne	87
1.1. Rada Europejska	88
1.2. Rada ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych	88
1.3. Prezydencja	89
1.4. Wysoki Przedstawiciel ds. WPZiB	90
1.5. Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa	90
1.6. Dyrekcja Generalna Stosunków Zewnętrznych Komisji Europejskiej	91

2. Instytucje polityczno-wojskowe o charakterze operacyjno-strategicznym	91
2.1. Europejska Agencja Obrony	92
2.2. Komitet Wojskowy UE	94
2.3. Sztab Wojskowy UE	95
2.4. Grupa Polityczno-Wojskowa	98
2.5. Komitet ds. Cywilnych Aspektów Zarządzania Kryzysowego	98
2.6. Korespondenci europejscy	99
2.7. Specjalni przedstawiciele Unii Europejskiej	99
2.8. Komórka Polityczna	99
2.9. Połączone Centrum Sytuacyjne	101
3. Instrumenty reagowania kryzysowego	101
3.1. Militarne zdolności reagowania kryzysowego	102
3.2. Cywilne zdolności operacyjne	109
3.3. Szkolenie i ćwiczenia z zakresu reagowania kryzysowego	111
4. Wnioski końcowe	112

Rozdział IV, *Agnieszka Legucka*

Podstawy normatywne reagowania kryzysowego Unii Europejskiej	113
1. Ewolucja prawnych aspektów reagowania kryzysowego Unii Europejskiej	114
1.1. Podstawy traktatowe reagowania kryzysowego UE	117
2. Rozwój reagowania kryzysowego w dokumentach Unii Europejskiej	119
2.1. Europejska strategia bezpieczeństwa	127
3. Reformy traktatowe w zakresie reagowania kryzysowego Unii Europejskiej	134
4. Akty normatywne organów wspólnotowych dotyczące systemu reagowania kryzysowego Unii Europejskiej	139
5. Wnioski końcowe	143

Część II

REAGOWANIE KRYZYSOWE W RAMACH WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA

Rozdział V, *Bogdan Panek*

Geneza i rozwój reagowania kryzysowego w Unii Europejskiej	147
1. Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa	148
2. Rozwój zdolności EPBiO w aspekcie reagowania kryzysowego	154
2.1. Rozwój zdolności wojskowych UE	157
2.2. Rozwój zdolności cywilnych w zakresie reagowania kryzysowego	162
3. Wnioski końcowe	163

Rozdział VI, *Bogdan Panek*

Wybrane formy praktycznej realizacji operacji reagowania kryzysowego	164
1. Organizacja dowodzenia podczas operacji UE	165

2. Finansowanie operacji reagowania kryzysowego	169
2.1. Zasady finansowanie organów (gremiów) wojskowych UE	170
2.2. Finansowanie operacji	171
2.3. Finansowanie operacji EUFOR ALTHEA	174
2.4. Finansowanie operacji wsparcia AMIS w Darfurze	175
3. Praktyczny wymiar operacji UE	176
3.1. Misje policyjne	177
3.2. Misje rządów prawa (Rule of Law Mission)	179
3.3. Misje graniczne	180
3.4. Misje związane z reformą sektora bezpieczeństwa	181
3.5. Misje wspierające	182
3.6. Operacje wojskowe	182
4. Wnioski końcowe	185

Rozdział VII, *Marian Kozub*

Reagowanie kryzysowe Unii Europejskiej a Sojusz Północnoatlantycki	186
1. Podział odpowiedzialności	188
2. Formuła współpracy	199
3. Kierunki wspólnych działań – prognoza	211

Część III

WYBRANE OBSZARY REAGOWANIA KRYZYSOWEGO

Rozdział VIII, *Maciej Marszałek*

Działania Unii Europejskiej w systemie reagowania kryzysowego	231
1. Scenariusze reagowania kryzysowego Unii Europejskiej	231
1.1. Operacje wsparcia pokoju na dużą skalę	232
2.2. Intensywna interwencja humanitarna	235
1.3. Zapobieganie atakom z użyciem broni masowego rażenia	237
1.4. Regionalna wojna w obronie interesów Unii Europejskiej	241
1.5. Obrona granic Unii Europejskiej	244
2. Lotnicze siły zadaniowe jako modelowe rozwiązanie integrujące siły powietrzne Unii Europejskiej	246
3. Koncepcja komponentu powietrznego Unii Europejskiej	251
4. Wnioski końcowe	259

Rozdział IX, *Piotr Mickiewicz, Tomasz Szubrycht, Krzysztof Kubiak*

Akweny morskie w systemie reagowania kryzysowego	261
1. Zakres i formy oddziaływania UE w ramach systemu reagowania kryzysowego na akwenach morskich	263
2. Bezpieczeństwo żeglugi	263
2.1. Wdrażanie rozwiązań prawno-organizacyjnych w zakresie bezpieczeństwa żeglugi oraz ograniczenia ryzyka powstania zanieczyszczeń akwenów morskich	264

2.2. Ocena stanu technicznego jednostek i wyszkolenia załogi	268
2.3. System monitoringu w zakresie bezpieczeństwa żeglugi oraz ograniczenia ryzyka powstania zanieczyszczeń akwenów morskich	271
3. System ratownictwa mienia i życia – SAR	278
3.1. Uwarunkowania prawne systemu ratownictwa mienia i życia na morzu	279
3.2. System organizacji i funkcjonowania Służby SAR	280
3.3. System ratowania życia w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowej z udziałem statku pasażerskiego (promu)	285
3.4. System reagowania w przypadku ratowania życia załogi okrętu podwodnego	286
4. Przeciwdziałanie rozlewom olejowym w systemie reagowania kryzysowego UE na akwenach morskich	288
4.1. System monitoringu	288
4.2. Procedura zwalczania rozlewów olejowych	289
5. Przeciwdziałanie zagrożeniu terrorystycznemu w obiektach portowych i na statkach	295
6. Reagowanie kryzysowe na akwenach morskich objętych kontrolą	302
7. Zwalczanie przestępczości zorganizowanej, w tym przemytu towarów i osób ...	308

Rozdział X, *Marlena Karnowska-Werner, Wojciech Sójka*

Przestrzeń strefy Schengen a reagowanie kryzysowe Unii Europejskiej	315
1. Uwarunkowania instytucjonalne	315
2. Nielegalna imigracja, działania zewnętrzne	321
3. Transnarodowa ochrona granic UE	325
4. Polska w strefie Schengen	327
5. Rola Straży Granicznej w zabezpieczeniu strefy Schengen	328
6. Kodeks graniczny Schengen	334
7. Wnioski końcowe	335

Rozdział XI, *Roman Kwečka*

Procesy informacyjne w ramach systemu reagowania kryzysowego Unii Europejskiej	337
1. Systemy wymiany informacji	339
2. Instytucje przetwarzania i wymiany informacji	344
3. Wnioski końcowe	349

Zakończenie	351
--------------------------	------------

Aneks, *Wojciech Sójka*

Systemy wymiany informacji w ramach Unii Europejskiej	359
1. Bezpieczny Ogólny System Szybkiego Ostrzegania (Secure General Rapid Alert System, ARGUS)	359

2. System wczesnego ostrzegania przed biologiczno-chemicznymi atakami i zagrożeniami (Rapid Alert System for Biological and Chemical Attacks and Threats RAS-BICHAT)	367
3. System ostrzegania przed wadliwymi produktami (Rapid Alert System for Non-Food Products, RAPEX)	370
4. System szybkiego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (Rapid Alert System for Food and Feed, RASFF)	372
5. Zintegrowany i skomputeryzowany system weterynaryjny (Trade Control and Expert System, TARCES)	379
6. System Wczesnego Ostrzegania i Alarmowania (Early Warning and Response System, EWRS)	383
6. Europejski system wczesnego powiadamiania i wymiany informacji o zdrowiu roślin (European Network of Plant Health Information Systems, EUROPHYT)	389
7. System wczesnego powiadamiania i wymiany informacji o zagrożeniach radiologicznych bądź nuklearnych (European Community Urgent Radiological Information Exchange, ECURIE)	391
8. System weterynaryjnych procedur przewozowych (SHIFT)	396
9. System Zgłaszania Chorób Zwierząt (Animal Disease Notification System, ADNS)	399
10. System ochrony sieci ostrzegania o zagrożeniach dla infrastruktury krytycznej (Critical Infrastructure Warning Information Network, CIWIN)	405
11. Europejska Sieć Umacniania Prawodawstwa (European Law Enforcement Network, LEN)	412
Bibliografia selektywna	413
Dokumenty	413
Monografie	416
Artykuły w publikacjach zwartych	418
Periodyki, czasopisma	419